

ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกัน คุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

Leadership of Administrators Affecting Work Performance According to Basic Educational Quality Assurance Standard of Schools under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2

สุภาณี รำทะแย^{1*}

Supanee Ramtayae^{1*}

ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ²

Piyanart Boonmeepit²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา และ 3) ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 จำนวน 404 คน เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านความรับผิดชอบ รองลงมาคือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ ด้านมีความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านความสามารถในการจูงใจคน ด้านการมองการณ์ไกลมีวิสัยทัศน์ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านความจำเป็นพื้นฐานตามลำดับ

¹ นักศึกษามัธยมศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา), ค.ม. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี อ.เมือง จ.เพชรบุรี 76000

* ผู้นิพนธ์ประสานงาน อีเมล : suphanee_rm80@hotmail.com โทรศัพท์ : 089-8368867

¹ Graduated Student, Master of Education (Educational Administration), M.Ed. Phetchaburi Rajabhat University

* Corresponding Author e-mail : suphanee_rm80@hotmail.com Tel : 089-8368867

² ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ปร.ค. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี อีเมล : pbru2554@hotmail.com

² Advisor Associate Professor Ph.D. (Educational Administration) Phetchaburi Rajabhat University : e-mail : pbru2554@hotmail.com

2. การดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมาตรฐานด้านผู้บริหารอยู่ในอันดับสูงสุด รองลงมาคือ มาตรฐานด้านครู และมาตรฐานด้านผู้เรียน ตามลำดับ

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ด้านความสามารถในการจูงใจคน ด้านความจำเป็นพื้นฐาน ด้านมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ ด้านการมองการณ์ไกลมีวิสัยทัศน์ ด้านมีความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ โดยมีประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 79.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การบริหาร การประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

Abstract

The purposes of this research were to study ; 1) school administrators' leadership, 2) work performance according to educational quality assurance standard, and 3) administrators' leadership affecting work performance according to basic educational quality assurance standard of schools under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2. The 404 research samples were administrators and teachers in schools under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2. The tool was a rating scale questionnaire with reliability. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

The research results were as follows:

1. The school administrators' leadership in overall and in each aspect was at a high level. The aspects of leadership could be ranked in descending order of their means as follows: responsibility, individual consideration, achievement motivation, self confidence, ability in motivation, far-sighted vision, idealized influence, knowledge and ability in administration, inspiration, and basic needs.

2. The work performance according to educational quality assurance standard was overall at a high level. The aspects of work performance could be ranked in descending order of their means as follows : administrator standard, teacher standard, and student standard.

3. The administrators' leadership affecting work performance according to basic educational quality assurance standard consisted of responsibility, knowledge and ability in administration, ability in motivation, basic needs, achievement motivation, far-sighted vision, self confidence, inspiration, idealized influence, with statistical significance at the 0.01 level and predictive efficiency at 79.90.

Keywords : Administrators' leadership, administration, basic educational quality assurance standard

บทนำ

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่เชื่อว่าสามารถขับเคลื่อนและพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ได้ ซึ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่องเป็นระบบมีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้ที่จบการศึกษาจะต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตรและความต้องการของชุมชน ผู้ปกครองและองค์กร สถานประกอบการที่รับช่วงผู้จบการศึกษาเข้าศึกษาต่อหรือรับเข้าทำงาน ให้มีความมั่นใจเป็นบุคคลมีคุณภาพ ซึ่งมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งมุ่งหวังให้สถานศึกษาทุกแห่งมีคุณภาพได้มาตรฐานแม้เท่าเทียมกัน แต่จากการกำหนดให้มีการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 จะเห็นได้ว่าสถานศึกษาแต่ละแห่งมีผลการประเมินที่แตกต่างกัน และจะเห็นได้ว่าผลการประเมินระหว่างมาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านครูและมาตรฐานด้านผู้บริหาร ในการบริหารจัดการสถานศึกษา จะพบว่าผลการประเมินขาดความสอดคล้องต่อกันระหว่างมาตรฐานด้านผู้เรียน ครูและผู้บริหาร ซึ่งผลสำเร็จของการจัดการศึกษาคือ คุณภาพผู้เรียน ผู้เรียนจึงเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่สถานศึกษา ซึ่งหมายถึง ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทุกภาคส่วน ต้อง ร่วมมือกัน ในการส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนทุกคนในสถานศึกษา ซึ่งต้องคำนึงถึงเสมอว่ากิจกรรมใด ๆ หรือโครงการใด ๆ ก็ตาม ผู้เรียนจะต้องได้รับผลหรือประโยชน์ที่เกิดขึ้นทั้งโดยตรงและโดยอ้อม นอกจากนี้ในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามที่คาดหวังของสังคมและกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาจัดเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญในการจัดการศึกษาในปัจจุบันให้มีคุณภาพและต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา) [1] ซึ่งการจัดการศึกษาที่ต้องการมีส่วนร่วมของชุมชนนั้น ผู้บริหารนับเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการประสานกิจกรรมและการดำเนินการทุกอย่างให้ทุกคนเข้ามา

มีส่วนร่วมอย่างเต็มใจและเต็มความสามารถ เพื่อให้ส่งผลสูงสุดต่อผู้เรียน

การมีผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีภาวะผู้นำของบริหารที่จะสามารถนำพาสถานศึกษาให้ดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีความเป็นผู้นำหนึ่งใจเดียวกันที่ปฏิบัติงานเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกันได้ ภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นความสามารถของผู้บริหารที่จะนำพาสถานศึกษาสู่เป้าหมายอย่างมีคุณภาพ การเป็นนักบริหารมืออาชีพได้ก็จะสามารถสร้างอำนาจชักนำและมีอิทธิพลได้เหนือผู้อื่น ตัวชี้วัดการมีภาวะผู้นำของผู้บริหาร คือ ผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของงาน ภาวะผู้นำจึงเป็นตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของงานของสถานศึกษา แต่จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาตั้งแต่รอบที่ 1 ถึงรอบที่ 3 ที่ผ่านมาจะเห็นว่าประสิทธิภาพสถานศึกษาแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันมาก ผู้วิจัยจึงเห็นว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา คือตัวผู้เรียนนั่นเอง

จากการศึกษาการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ก็มีลักษณะเช่นเดียวกับสถานศึกษาอื่น ๆ ทั้งในระดับจังหวัด ระดับประเทศที่สถานศึกษามีผลการประเมินระหว่างมาตรฐานด้านผู้เรียน ครู ผู้บริหารที่ไม่มีความสอดคล้องต่อกัน ดังจะเห็นว่า มาตรฐานด้านผู้บริหารอยู่ในระดับ ดี ดีมาก ครู อยู่ระดับ ดี พอใช้และมาตรฐานด้านผู้เรียน โดยเฉพาะองค์ประกอบที่ 5 คุณภาพผู้เรียน พบว่าอยู่ในระดับพอใช้ปรับปรุงและปรับปรุงเร่งด่วน เป็นต้น “ภาวะผู้นำ (Leadership) ของผู้บริหารจะสามารถกระตุ้นให้คณะครูและผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษาใช้ศักยภาพในการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำจึงเป็นศิลปะที่จำเป็น และสำคัญอย่างยิ่งต่อนักบริหารที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ ภาวะผู้นำมีส่วนที่สำคัญในการกำหนดปัญหาตัดสินใจ วางแผนและการดำเนินการเสริมสร้างภาวะผู้นำ ได้จากการฝึกฝนความสามารถ

ในการใช้อำนาจและการชักจูงให้ผู้อื่นปฏิบัติตามหรือเป็นการใช้อิทธิพลให้ผู้อื่นปฏิบัติตามจนประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย จะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำจะต้องควบคู่ไปด้วยกัน โดยผู้นำหรือผู้บริหารจะต้องแสดงภาวะผู้นำที่สามารถนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จ (ไชยากรมแสง) [2]

จากความเป็นมาและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับ “ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2” เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานและการประกันคุณภาพของสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพที่สอดคล้องกันทั้งด้านผู้เรียน ด้านครู และผู้บริหารได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

ตัวแปรต้น

ภาวะผู้นำของผู้บริหารจำนวน 10 ด้าน

- 1 ด้านความรับผิดชอบ
- 2 ด้านความจำเป็นพื้นฐาน
- 3 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ
- 4 ด้านมีความเชื่อมั่นในตนเอง
- 5 ด้านมีวิสัยทัศน์
- 6 ด้านความสามารถในการจูงใจคน
- 7 ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์
- 8 ด้านมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ
- 9 ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล
- 10 ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร

ตัวแปรตาม

มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. มาตรฐานด้านผู้เรียน จำนวน 5 ตัวบ่งชี้
2. มาตรฐานด้านครู จำนวน 1 ตัวบ่งชี้
3. มาตรฐานด้านผู้บริหาร จำนวน 6 ตัวบ่งชี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์และกำหนดให้ผู้บริหาร และครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 126 โรงเรียน มีจำนวนบุคลากรจำนวน 1,171 คน เป็นผู้ที่ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 126 คน ครูผู้สอน จำนวน 1,045 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน สุ่มโดยการเปิดตารางเครซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน วรณี แกมเกตุ) [3] กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร 126 คน และครูผู้สอน 278 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 404 คน และใช้วิธีเทียบบัญญัติไตรยางศ์เพื่อกำหนดจำนวนผู้ให้ข้อมูลแต่ละโรงเรียนและกำหนดผู้ให้ข้อมูลโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ประกอบด้วย 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา 4) ประสบการณ์ ในการทำงาน และ 5) ตำแหน่งในปัจจุบัน ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหาร 10 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรับผิดชอบ 2) ด้านความจำเป็นพื้นฐาน 3) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ 4) ด้านมีความเชื่อมั่นในตนเอง 5) ด้านการมองการณ์ไกลมีวิสัยทัศน์ 6) ด้านความสามารถในการจูงใจคน 7) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 8) ด้านมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ 9) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 10) ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านครู มาตรฐานด้านผู้บริหาร โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากคณะกรรมการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งและรับแบบสอบถามด้วยตนเอง
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำส่งและเก็บคืนด้วยตนเองและส่งทางจุดประสานของแต่ละอำเภอ
4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาทำการตรวจสอบข้อมูลและนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) และใช้ค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. วิเคราะห์ระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความรับผิดชอบ รองลงมาคือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ ด้านมีความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านความสามารถในการจูงใจคน ด้านการมองการณ์ไกล มีวิสัยทัศน์ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านความจำเป็นพื้นฐาน ตามลำดับ

2. การดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับขั้นการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มาตรฐานด้านผู้บริหารรองลงมาคือ มาตรฐานด้านครู และมาตรฐานด้านผู้เรียน ตามลำดับ

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ (X_1) โดยมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.535 ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร (X_{10}) โดยมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.368 ด้านความสามารถในการจูงใจคน (X_9) โดยมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.840 ด้านความจำเป็นพื้นฐาน (X_2) โดยมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.184 ด้านความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ (X_8) โดยมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.446 ด้านการมองการณ์ไกลมีวิสัยทัศน์ (X_5) โดยมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.219 ด้านมีความเชื่อมั่นในตนเอง (X_4) โดยมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.521 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X_3) โดยมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.172 ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X_7) โดยมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.379 มีค่าประสิทธิภาพในการทำงานร้อยละ 53.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความรับผิดชอบ รองลงมาคือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ ด้านมีความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านความสามารถในการจูงใจคน ด้านการมองการณ์ไกลมีวิสัยทัศน์ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านความจำเป็นพื้นฐาน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวแปรสำคัญที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหาร โรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนถือเป็นบุคคลที่สำคัญยิ่งที่จะเป็นผู้นำและประสานงานในการบริหารกับครูได้บังคับบัญชา โดยการใ้ภาวะผู้นำที่ดีเยี่ยมจะส่งผลให้ครูได้บังคับบัญชา ขอมอูทิศตนเพื่อการปฏิบัติงาน เกิดความรู้สึกละและเจตคติที่ดีต่องานที่ทำ มีความกระตือรือร้น มีความสุขในการทำงาน และขอมอูทิศตนเพื่อความสำเร็จของงาน สอดคล้องกับ (จรรยา เกหา) [4] ได้วิเคราะห์และสรุปเป็นกรอบแนวคิดคุณลักษณะของผู้บริหาร ด้านความรับผิดชอบ การอูทิศตนและเป็นตัวอย่างที่ดีในการทำงาน ผู้บริหารควรมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการอูทิศเวลาให้กับการทำงาน ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหาร มีความมุ่งมั่นในการบริหารเพื่อประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ กระตือรือร้นที่จะทำงานให้ได้ผลงานที่ดีที่สุด และ อุษณีย์ บุญธรรม [5] ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานโรงเรียนคุณภาพ สังกัดกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความจำเป็นพื้นฐาน

ด้านความรักองค์กร ด้านการมองการณ์ไกล ด้านหลักในการทำงาน ด้านการวางแผน ด้านความยืดหยุ่น ด้านการบริหารคน ด้านมีหลักการ ด้านหลักการปกครอง และด้านความมุ่งประสงค์ ตามลำดับ

2. การดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับขั้นการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มาตรฐานด้านผู้บริหาร รองลงมาคือ มาตรฐานด้านครู และมาตรฐานด้านผู้เรียนตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวแทนขององค์กรที่มีบทบาทเป็นเสมือนหลักในการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับขั้นการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีเป้าหมายสำคัญ คือ เพื่อมุ่งให้การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาดีขึ้น ซึ่งต้องเริ่มต้นจากการที่สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพของตนเอง ดำเนินการปรับปรุงคุณภาพ มีการกำกับติดตามคุณภาพ และมีระบบประเมินตนเองก่อน ต่อจากนั้นจึงรับการประเมินคุณภาพภายนอกโดยสมศ. ซึ่งจะดำเนินการพิจารณาและตรวจสอบจากผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา การประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกจึงควรสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพราะต่างมุ่งสู่มาตรฐานหรือคุณภาพที่คาดหวังให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน แนวคิดและหลักการในการประเมินคุณภาพภายนอกตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติโดยมุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อให้ความมั่นใจว่าผู้เรียนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพใกล้เคียงกันไม่ว่าจะอยู่ในท้องถิ่นใดก็ตาม โดยมีระบบการประกันคุณภาพเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมและสนับสนุน ให้มีการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา) [6] ซึ่งสอดคล้องกับ ศศิวิมล สุขทนารักษ์ [7] ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะ

ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน และความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารของสถานศึกษาด้านความจำเป็นพื้นฐานเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารควรมีการดูแลเอาใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชา โดยมีการพิจารณาให้รางวัลแก่ผู้สร้างผลงานแก่สถานศึกษาเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับขั้นการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านมาตรฐานด้านผู้เรียน เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรผู้เกี่ยวข้องทุกคนควรเน้นให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและการประสานงานที่ดีในการดำเนินงานร่วมกันพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานประกันคุณภาพการศึกษา

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารทุกด้านส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการดำเนินงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาโดยใช้ภาวะผู้นำในการดำเนินการ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาพฤติกรรมการบริหารงาน
ประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อพันธกิจ 4
ด้านของสถานศึกษา

2.2 การศึกษาภาวะผู้นำการของผู้บริหาร
ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ของครูตามเกณฑ์
มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะได้
ได้รับความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์
ดร.ปิยะนาด บุญมีพิพิธ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
รองศาสตราจารย์ดร.กาญจนา บุญส่ง ประธานกรรมการ
สอบ และดร.ไพรัช มณีโชติ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไข
ข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็น
อย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้บริหาร
และครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ที่เป็น
กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยและได้ให้ความร่วมมือ
ในการตอบแบบสอบถาม

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. (2554). แนวทาง
การประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
ขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของ
สถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- [2] ไชยา กรมแสง. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะ
ผู้นำทางวิชาการกับการประกันคุณภาพทางการ
ศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

- [3] วรณี แกมเกตุ. (2551). วิธีวิทยาการวิจัยทาง
พฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [4] จรูญ เกหา. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะ
ผู้นำทางวิชาการกับการประกันคุณภาพทางการ
ศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- [5] อุษณีย์ บุญธรรม. (2553). ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
ที่ส่งผลต่อผลการประเมินตนเองตามมาตรฐาน
โรงเรียนคุณภาพ สังกัดกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [6] สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ
การศึกษา. (2555). คู่มือประเมินคุณภาพภายนอก
รอบสาม (พ.ศ. 2554–2558)ระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม
พฤษภาคม 2554).พิมพ์ครั้งที่ 1. สมุทรปราการ :
โรงพิมพ์บริษัท ออฟเซ็ท พลัส จำกัด.
- [7] ศศิวิมล สุขทนารักษ์. (2554). ความสัมพันธ์
ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับ
สมรรถนะ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ในเขตอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ธัญบุรี.